С.Сейфуллиннің 120 жылдығына арналған **«Сейфуллин оқулары–10: Мемлекеттің индустриалды–инновациялық саясатын құрудағы бәсекеге қабілетті кадрларды дайындау келешегі мен ғылымның рөлі»** атты Халықаралық ғылыми-теориялық конференциясының материалдары = Материалы Международной научно-теоретической конференции **«Сейфуллинские чтения–10: Новые перспективы подготовки конкурентоспособных кадров и роль науки в формировании индустриально-инновационной политики страны»,** посвященная 120-летию со дня рождения С.Сейфуллина**.** – 2014. – Т.I, ч.3. – Б.5-7

КРЕДИТТІК ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ БОЙЫНША БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫ ДАЙЫНДАУДАҒЫ МАТЕМАТИКАНЫ ОҚЫТУ МӘСЕЛЕРІ

Е.А. Ақжігітов, М.Ш. Тілепиев,
Э.У. Уразмагамбетова , А.Г. Жароева,

Қоғамымыздағы интелектуалдық еңбек үлесінің өсуі нәтижесінде өмірге араласатын жеткіншектердің білім деңгейіне, әр адамның қабілеті мен шығармашылық әлеуетінің дамуына, оның кәсіптік икемділігіне қойылатын талаптар да күннен күнге арта түсуде. Ұлттық білім берудің оқу бағдармаларының халықаралық танылуын, білім беру ұйымдарында білім алушылар мен оқытушылардың жұмылғыштығын қамтамасыз ету, сондай-ақ білім беру сапасын арттыру және барлық деңгейлерінің сабақтастығын қамтамасыз ету үшін бірыңғай кредиттік оқыту технологиясы жүзеге асырылады.

«Бірге көтерген жүк жеңіл» - болатынын ескерсек, орта және жоғары оқу орнындарындағы математиктердің ортақ мүдделерінің жүзеге асуы үшін, біз де өз пікірімізді ортаға салмақпыз. Біз дайындайтын мамандарға тәуелсіз еліміздің жаңартылған, заманға сай саяси-экономикалық, материалдық-техникалық базасын құру сенімі жүктеледі. Ендеше, білім – тәрбие алу ісіне - өз ісі ғана емес, бүкілхалықтық, мемлекеттік іс деп қарау керек. Осындай міндеттерді жүзеге асыру оқытудың кредиттік технология жүйесіне тәуелді болмақ.

Кредиттік оқыту технологиясы – білім алушы мен оқытушының оқу жұмысы көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі ретінде кредитті қолдану арқылы, білім алушының пәндерді таңдауы және реттілікпен оқуын өз бетінше жоспарлауы негізінде оқыту. Бұл технология бойынша білім берудің барлық деңгейлері бұрын жинақталған кредиттердің өспелі есебін білдіретін жинақтаушы болып табылады.

Кредиттік оқыту технологиясын пайдалану арқылы оқу үрдісін ұйымдастырудың басты міндеттері:

- білім көлемін біріздендіру;
- оқытуды барынша дараландыру үшін жағдай туғызу;
- білім алушылардың өзіндік жұмыстарының рөлі мен тиімділігін күшейту;
- білім алушының оқудағы шынайы жетістіктерін оларды тиімді бақылау рәсімдері негізінде анықтау болып табылады.

Оқытудың кредиттік жүйесі – студентке өз бетінше, шығармашылық негізде, білім алуды өз жағдайына бейімдеп, оқуға мүмкіндік беретін

технология. Сонымен қатар, бұл жүйенің бұрынғы дәстүрлі жүйеден басты ерекшелігі – студенттердің өз бетінше жұмыс жасау белсенділігін арттыру.

Математикалық білім берудегі біздің негізгі мақсатымыз – бүгінгі қоғамдағы кәсіби мамандығына қажет белгілі математикалық білім жүйесі бар, оны қолдана білетін, экономикалық, нарықтық қатынасты түсінетін, жаңаша ойлау қабілеті бар, саяси ахуалды, мәдениетті,... жеке тұлғаны қалыптастыру.

Математика ғылымына оқыту және оқып білудің өзі үздіксіз еңбек етуге, жалқаулыққа жол бермеуге, табандылық пен шыдамдылыққа, бастаған ісін аяғына дейін толық бітіруге, ұқыптылық пен тазалыққа, қорытынды, тұжырымдарының негізді болуына, әділдік пен дәлдікке, адамгершілікке, іс – қимылының бәрінің Отанының мүддесі үшін істелетіндігіне, сол арқылы қорытындысынан рахат алып, ләззат табуға, көрегенділікке, жаңа, биік деңгейлерге шығу жолдарын іздестіруге және басқаларға баулиды.

Кредиттік оқыту технологиясы бойынша әрбір студент оқытушы тарапынан оқу материалдарымен толықтай қамтамасыз етілуі қажет. Семестрдегі оқылатын пәннің оқу-әдістемелік кешені: жұмыс бағдарламасы, дәрістер жинағы, тәжірибелік және өзіндік жұмыстарды орындауға әдістемелік нұсқаулар, аралық және қорытынды тест сұрақтары, аудиториялық және өзіндік жұмыс тапсырмалары әрбір студентке берілуі керек. Типтік оқу бағдарламасына сәйкес көлемі және сипаты бойынша анық мақсатты бағдарламаны құру студенттердің ынталанып жұмыс жасауына мүмкіндік береді, ал оқытушылар материалды тиімді бағалайды.

Математиканың жалпы білім берудегі құндылығы, оның ғылыми теориялық ізденістерімен бірге практикалық қолданыстарының да ауқымының кеңдігінен-ақ белгілі. Математика тек білімнің өркендеу құралы емес, ол бүкіл адамзаттың өркендеу құралы екенінде ешбір күмән жоқ. Себебі, математика барлық мамандық иесінің логикалық ойлау қабілетін дамытады.

Елімізде әлеуметтік-экономикалық өзгерістерге байланысты болашақ инженерлер, биологтар, экономистер, социологтар және т.б. мамандар терең математикалық дайындықты қажет етіп отырған кезде, педагогикалық оқу орындарының қабырғасындағы математика мұғалімінің кәсіби дайындығын жоғары деңгейге көтеру бағытында үлкен іс-шаралар іске асырылуы тиіс. Өндірістің әр саласының мамандарының жалпы және кең түрде математикалық қабілетінің болуы — оның өндірістегі еңбегінің сапалы болуының алғашқы шарттарының ең маңыздысы.

Жоғары оқу орындарында математика пәнін оқыту үдерісінде студент тек қана математиканың әртүрлі салалары бойынша білім жинақтап қана қоймай, олардың математикалық «мәдениетінің» дамуына басты назар аударылуы өте тиімді. Әрбір студент математиканы тиянақты меңгергенде ғана оның қоғамдық әлеуетінің деңгейі көтеріледі. Әрине, математика ғылымының өзіне тән ерекшеліктері бар. Біріншіден, оның оқшауланғандығы, екіншіден, оның логикалық дәлдігі, математикалық тұжырымның қайшылықсыздығы; үшіншіден, оның пайдалану шекарасының кеңдігі. Мұның барлығы оның жалпы білім алушыларды қоғамның толыққанды белсенді мүшесін даярлаудағы әлеуетінің жоғарылығын дәлелдейді. Жұмыстық оқу

бағдарламасында математиканы болашақ маман жүйелі меңгеруіне жағдай жасалуы тиіс.

Осы мәселелер білім алушыларды өз беттерімен жұмыс істеуге үйрету тұрғысынан шешілгенде ғана математиканы оқыту сапасы белгілі бір деңгейге көтерілуі мүмкін. Сонда ғана өскелең жас ұрпақты тәрбиелеуде және дамытуда математиканың әлеуетін кеңінен пайдалануға мүмкіндік туары сөзсіз.

Жинақталған тәжірибе нәтижесінде қорытындылай келіп, студенттерге берілетін ғылым негіздері олардың болашақ іс-әрекетінің берік негізі болатындай етіп оқытуды, оқу тәрбие процесін түбірімен жаңартуды, оқытудың әдіс-тәсілдері мен әр алуан құралдарды қолданудың тиімділігін арттыруды, педагогикалық жаңалықтарды практикаға батыл енгізуді жүзеге асыруды талап етеді.

Кредиттік оқыту технологиясы бойынша болашақ мамандарды дайындаудағы математиканы оқыту мәселелері бойынша білім беру, оқыту тұлғаны дамытудың құралы ретінде қаралған:

- математиканы оқытуды ұйымдастыруда жеке тұлғаның оқу, іс-әрекетін белсендіру;
- студенттің білім мазмұнын игеруін ұйымдастырудың жаңа әдістемесін жасау;
- оқытушы мен студенттің іс-әрекеті әдістемесінің айқындалу шекарасын сезіне білу;
- қалыптасқан оқу барысының кестесін жаңаша құру;
- студент білімін, біліктілігін, дағдыларын бақылау және бағалау формаларын түрлендіру, оны оқу үрдісіне енгізу;
- білімді бағалаудың технологиялық негізін сөзден іске көшіру;
- студенттердің жауапкершілігін арттыру.

Студент алған білімін шығармашылық мақсатта қолдана алуы қазіргі заман талабына сай маман болудың негізін қалайды.

Осы мәселелер студенттерді өз беттерімен жұмыс істеуге үйрету тұрғысынан шешілгенде ғана математиканы оқыту сапасы белгілі бір деңгейге көтерілуі мүмкін. Сонда ғана өскелең жас ұрпақты тәрбиелеуде және дамытуда математиканың әлеуетін кеңінен пайдалануға мүмкіндік туары сөзсіз.

Әдебиеттер тізімі

1. «Жаңа әлемдегі Жаңа Қазақстан» Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы/ Егемен Қазақстан, 28 ақпан, 2007 жыл.

2. Основы кредитной системы обучени в Казахстане. / Под общ. ред. Ж.А.Кулекеева, Г.Н.Гамарника, Б.С.Абдрасилова. – Алматы: 2004. – 198 с.

3.Ахметова А.К. Принцип технологии и содержание образовательной технологии и содержание образовательной пограммы. Алматы, 1995.